

Przedsiębiorstwo Usługowe "GEOGRAF"
41-303 Dąbrowa Górnicza, Al. Piłsudskiego 30/34

tel. 785 917 969 www.pugeograf.pl geograf10@poczta.onet.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA KNURÓW
OGRANICZONEGO ULICAMI: SZPITALNĄ, WILSONA, 1 MAJA ORAZ
PÓŁNOCNYMI GRANICAMI MIASTA – ETAP II

Autorzy: dr Jerzy Wach
mgr inż. arch. Maria Hawro-Krajka
mgr Monika Wach

Dąbrowa Górnicza, 2020-2022 r.

Spis treści

1. WSTĘP.	3
2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	4
2.1. Zawartość projektowanego dokumentu	4
2.2. Cele projektowanego dokumentu	6
2.3. Powiązania z innymi dokumentami	9
2.4. Przeznaczenie terenów	10
2.5. Ustalenia ogólne zawarte w projektowanym dokumencie	15
3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PROJEKTOWANYM DOKUMENTEM (OKREŚLENIA, ANALIZY I OCENY)	21
3.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	21
3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	28
3.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	33
3.4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	34
3.5. Przewidywane znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz na środowisko	39
4. ROZWIĄZANIA OCHRONNE PRZYJĘTE W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	45
4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	45
4.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie	48
5. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	49
6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	50
7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	51
8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	53
9. MATERIAŁY ARCHIWALNE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	52
10. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU . . .	57

Oświadczenie Autora

Fotografie

Załącznik graficzny

1. WSTĘP

Podstawą prawną opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Knurów (rejon ulic: Szpitalna, Wilsona, 1 Maja, północna granica miasta – etap II) jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz.U.2022.0.503) oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz.U.2022.0.559). W oparciu o powyższe ustawy Rada Miasta Knurów podjęła w dniu 15.03.2017 r. stosowną uchwałę w sprawie: *przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Knurów ograniczonego ulicami: Szpitalną, Wilsona, 1 Maja oraz północnymi granicami miasta*, której treść załącznika zmieniono uchwałą Rady Miasta Knurów z dnia 24.05.2017 r.

Podstawą prawną opracowania „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Knurów ograniczonego ulicami: Szpitalną, Wilsona, 1 Maja oraz północnymi granicami miasta (Etap II)” jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2022.1029,).

Niniejszą prognozę wykonano na zlecenie firmy IDSP Planowanie Przestrzenne Maria Hawro-Krajka z siedzibą w Gliwicach dla potrzeb projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Knurów (rejon ulic: Szpitalna, Wilsona, 1 Maja).

Zakres prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach pismem z dnia 6.06.2017 r. (znak: WOŚ.411.139.2017.PB) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gliwicach pismem z dnia 20.06.2017 r. (znak: NS/ZNS/522.23(1)/17).

W opracowaniu na początku rozdziałów i podrozdziałów przytoczono dosłowne brzmienie właściwego fragmentu ustawy, do którego odnosi się tekst zawarty w danym rozdziale.

2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2022.1029).

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Zawartość projektowanego dokumentu

Jak już podano we wstępie, opracowywana prognoza odnosi się do projektu planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego tereny miasta Knurów położone w rejonie ulic: Szpitalna, Wilsona, 1 Maja oraz północnymi granicami miasta.

Projekt Planu obejmuje:

- 1) treść uchwały – tekst planu;
- 2) załącznik nr 1 - rysunek planu w skali 1 : 2000;
- 3) załącznik nr 2 - rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu niniejszego planu w trakcie wyłożenia do publicznego wglądu.
- 4) załącznik nr 3 - rozstrzygnięcie o sposobie realizacji zapisanych w planie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy oraz zasad ich finansowania zgodnie z przepisami o finansach publicznych;

W treści uchwały zawarto słowniczek pojęć użytych w uchwale.

Przedmiotem ustaleń projektu Planu są:

- 1) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, w tym sposób usytuowania obiektów budowlanych w stosunku do drogi oraz granic przyległych nieruchomości, linie zabudowy, kolorystyka obiektów budowlanych oraz pokrycia dachów;

- 2) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego; zasady kształtowania krajobrazu;
- 3) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych;
- 4) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- 5) granice i sposoby zagospodarowania terenów górniczych;
- 6) szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym;
- 7) szczególne warunki zagospodarowania terenu oraz ograniczenia w jego użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- 8) zasady modernizacji, rozbudowy, budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 9) ustalenia szczegółowe dotyczące przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania.

W obszarze objętym projektem Planu nie występują uwarunkowania wymagające określenia w Planie wymagań odnośnie do:

- 1) dóbr kultury współczesnej;
- 2) granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych
- 3) obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;
- 4) obszarów osuwania się mas ziemnych;
- 5) krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa;
- 6) sposobu i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.

W podrozdziałach 2.4 i 2.5 podano w sposób skrótowy nowe przeznaczenie terenów zaproponowane w projekcie Planu oraz ustalenia dotyczące zasad funkcjonowania obszaru.

2.2. Cele projektowanego dokumentu

Rozwój zagospodarowania przestrzennego miasta Knurów związany jest z szeregiem uwarunkowań wynikających zarówno ze stanu istniejącego przedmiotowego terenu, polityki przestrzennej zawartej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta jak również stanu i funkcjonowania poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego. Przedmiotowy projekt planu obejmuje tereny położone pomiędzy ulicami Szpitalną, Wilsona, 1 Maja oraz północnymi granicami miasta.

Rys. 1. Otoczenie obszaru objętego projektem MPZP na mapie topograficznej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://maps.google.pl>

Rys. 2. Otoczenie obszaru objętego projektem MPZP na ortofotomapie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://geoportal.gov.pl>

Powyższy obszar jest już zabudowany, głównie obiektami budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego, znacznie mniejszy udział stanowią różne formy zabudowy jednorodzinnej. Zabudowie mieszkaniowej towarzyszą obiekty nieuciążliwej zabudowy usługowej (rys. 1, 2).

W projekcie MPZP (rys. 3) wydzielono liniami rozgraniczającymi tereny pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, usługową nieuciążliwą, zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, jednorodzinną oraz zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Ustalono zasady niezbędnego wyposażenia terenów objętych projektem MPZP w infrastrukturę techniczną w tym drogową.

MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA KNURÓW OGRANICZONY ULICAMI: SZPITALNĄ, WILSONA, 1 MAJA ORAZ PÓŁNOCNYMI GRANICAMI MIASTA - ETAP II

PROJEKT RYSUNKU PLANU W SKALI 1: 2000

ZALĄCZNIK NR 1
DO UCHWAŁY NR
RADY MIASTA KNURÓW
Z DNIA

Rys. 3. Rysunek projektowanego planu zagospodarowania przestrzennego.

Wpływ ustaleń projektu MPZP na środowisko w tym przypadku będzie nieznaczny, niemal całość zmian objętych projektem planu nastąpi na terenach od dawna przeznaczonych na cele mieszkaniowe. Kierunki rozwoju przestrzennego części miasta Knurów zostały wskazane w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Celem opracowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest zatem ustalenie nowych niezbędnych warunków zagospodarowania wynikających także ze zmian koncepcji zagospodarowania miasta, korekty projektowanego układu komunikacyjnego oraz doprowadzenie ustaleń obowiązujących na obszarze objętym projektem planu do zgodności z aktualnym stanem prawnym.

Projekt planu obejmuje tereny o powierzchni łącznej ok. 118,5 ha.

2.3. Powiązania z innymi dokumentami

Projekt Planu opracowany został w powiązaniu z:

- 1) Prognozą oddziaływania projektu Planu na środowisko;
- 2) Opracowaniem ekofizjograficznym gminy Knurów (2008 r.);
- 3) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Knurów przyjęte uchwałą Rady Miasta Knurów nr XLVI/678/10 z dnia 21.04.2010 r. z późniejszymi zmianami; następnie przyjęte w formie ujednoliconej uchwałą Rady Miasta Knurów nr LV/729/18 z dnia 17.10.2018 r.
- 4) Uchwałą nr XXX/416/17 Rady Miasta Knurów z dnia 15 marca 2017 r. *w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Knurów ograniczonego ulicami: Szpitalną, Wilsona, 1 Maja oraz północnymi granicami miasta.*
- 5) Uchwałą nr XXXIV/469/17 Rady Miasta Knurów z dnia 24 maja 2017 r. *w sprawie zmiany uchwały Nr XXX/416/17 Rady Miasta Knurów z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Knurów ograniczonego ulicami: Szpitalną, Wilsona, 1 Maja oraz północnymi granicami miasta.*

2.4. Przeznaczenie terenów

Przedstawiony projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego aktualizuje ustalenia dla terenów, dla których w dalszym ciągu obowiązują regulacje dotyczące zagospodarowania przestrzennego przyjęte wcześniejszymi uchwałami Rady Miasta.

Poniżej w sposób skrócony podano proponowane w projekcie planu nowe przeznaczenie terenów:

Z27.MW (1-29) – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna;

przeznaczenie uzupełniające: usługi nieuciążliwe wbudowane w budynki realizowane w ramach przeznaczenia podstawowego, z dopuszczeniem usług nieuciążliwych (biura, kultura, usługi niepubliczne pozostałe, oświata, usługi drobne); terenowe urządzenia sportu i rekreacji; infrastruktura techniczna; miejsca do parkowania; komunikacja wewnętrzna, zieleń urządzona;

Z27.MWU(1- 5) – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej wielorodzinnej

przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna; zabudowa usług nieuciążliwych (biura, handel, gastronomia, kultura, oświata, usługi drobne, usługi niepubliczne pozostałe;

przeznaczenie uzupełniające: zabudowa garaży, budynków gospodarczych; zieleń urządzona; zieleń izolacyjna; terenowe urządzenia sportu i rekreacji; infrastruktura techniczna; miejsca do parkowania; komunikacja wewnętrzna.

Z27.MN (1- 3) – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wyłącznie szeregowa lub bliźniacza;

przeznaczenie uzupełniające: zabudowa garaży, budynków gospodarczych, wiaty; zieleń urządzona; terenowe urządzenia sportu i rekreacji; infrastruktura techniczna; miejsca do parkowania; komunikacja wewnętrzna.

Z27.MN(4-18) – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna;

przeznaczenie uzupełniające: zabudowa usług nieuciążliwych (biura, usługi niepubliczne pozostałe, oświata, usługi drobne); zabudowa garaży, budynków gospodarczych; zieleń urządzona; terenowe urządzenia sportu i rekreacji; infrastruktura techniczna; miejsca do parkowania; komunikacja wewnętrzna.

Z27.MNU(1-2) – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej jednorodzinnej

przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowo-usługowa jednorodzinna; zabudowa usług nieuciążliwych (biura, handel, usługi niepubliczne pozostałe, oświata, usługi drobne);

przeznaczenie uzupełniające: zabudowa garaży, budynków gospodarczych; zieleń urządzona; zieleń izolacyjna; terenowe urządzenia sportu i rekreacji; infrastruktura techniczna; miejsca do parkowania; komunikacja wewnętrzna.

Z27.MU(1-3) – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej wielorodzinnej i jednorodzinnej

przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna; zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w formie wolnostojącej; zabudowa usług nieuciążliwych (biura, handel, gastronomia, kultura, hotelarstwo, usługi niepubliczne pozostałe, oświata, usługi drobne, wytwórczość drobna);

przeznaczenie uzupełniające: zabudowa garaży, budynków gospodarczych; zieleń urządzona; zieleń izolacyjna; terenowe urządzenia sportu i rekreacji; infrastruktura techniczna; miejsca do parkowania; komunikacja wewnętrzna.

Z27.U(1 - 30) – tereny zabudowy usług nieuciążliwych

przeznaczenie podstawowe: zabudowa usług nieuciążliwych (biura, handel, gastronomia, rozrywka, kultura, hotelarstwo, usługi niepubliczne pozostałe, oświata, usługi drobne, wytwórczość drobna);

przeznaczenie uzupełniające: mieszkania wbudowane w bryłę budynku usługowego na terenach oznaczonych symbolami **Z27.4U**, **Z27.5U**, **Z27.6U**, zabudowa garaży, budynków gospodarczych; zieleń urządzona; zieleń izolacyjna; terenowe urządzenia sportu i rekreacji; infrastruktura techniczna; miejsca do parkowania; komunikacja wewnętrzna.

Z27.U,KS(1) – teren zabudowy usług nieuciążliwych oraz komunikacji

przeznaczenie podstawowe: zabudowa usług nieuciążliwe (biura, handel, gastronomia);

przeznaczenie uzupełniające: obsługa komunikacji - zespoły garaży

Z27.UO(1-5) – tereny zabudowy usług oświaty, sportu i rekreacji

przeznaczenie podstawowe: zabudowa usług oświaty, sportu i rekreacji;

przeznaczenie uzupełniające: zabudowa usług nieuciążliwe (kultura); usługi nieuciążliwe wbudowane w bryłę budynków z zakresu wymienionego (biura), (handel) z wyłączeniem punktów sprzedaży zakładów sportowych, gier losowych i loteryjnych, (gastronomia), (usługi drobne); mieszkaniowa wbudowane w bryłę budynku o przeznaczeniu podstawowym, zabudowa garaży, budynków gospodarczych; zieleń urządzona; infrastruktura techniczna; miejsca do parkowania; komunikacja wewnętrzna.

Z27.UK(1) – tereny zabudowy usług kultury

przeznaczenie podstawowe: zabudowa obiektu kultu religijnego;

przeznaczenie uzupełniające: zabudowa usług nieuciążliwych (biura, kultura, oświata); zabudowa towarzysząca obiektowi kultu religijnego (budynek plebanii); zabudowa garaży, budynków gospodarczych; zieleń urządzona; infrastruktura techniczna; miejsca do parkowania; komunikacja wewnętrzna.

Z27.UP(1) – tereny zabudowy usługowo-produkcyjnej

przeznaczenie podstawowe: zabudowa usług nieuciążliwych z zakresu obsługi komunikacji samochodowej; zabudowa produkcyjna; zabudowa usług - stacja paliw; zieleń izolacyjna;

przeznaczenie uzupełniające: zabudowa garaży, budynków gospodarczych; zieleń urządzona; sieci infrastruktury technicznej; miejsca do parkowania; komunikacja wewnętrzna.

Z27.ZP(1- 10) – tereny zieleni urządzonej

przeznaczenie podstawowe: zieleń urządzona;

przeznaczenie uzupełniające: urządzenia terenowe sportu i rekreacji; infrastruktura techniczna; ciągi piesze i ścieżki rowerowe; miejsca do parkowania;

Z27.ZP,KS(1- 4) – tereny zieleni urządzonej, obsługi komunikacji

przeznaczenie podstawowe: zieleń urządzona; miejsca do parkowania; zabudowa garaży;

przeznaczenie uzupełniające: infrastruktura techniczna; komunikacja wewnętrzna;

Z27.ZI (1) – tereny zieleni izolacyjnej

przeznaczenie podstawowe: zieleń izolacyjna;

przeznaczenie uzupełniające: infrastruktura techniczna; komunikacja wewnętrzna;

Z27.IT(1-5) – tereny infrastruktury technicznej

przeznaczenie podstawowe: infrastruktura techniczna;

przeznaczenie uzupełniające: zieleń urządzona, zabudowa garaży, budynków gospodarczych; miejsca do parkowania; komunikacja wewnętrzna;

Z27.KS(1-7) – tereny obsługi komunikacji

przeznaczenie podstawowe: garaże, miejsca do parkowania;

przeznaczenie uzupełniające: infrastruktura techniczna; zieleń urządzona; komunikacja wewnętrzna;

Z27.KDZ(1- 5) – tereny dróg publicznych

przeznaczenie podstawowe: drogi publiczne klasy Z - zbiorcza;

przeznaczenie uzupełniające: zieleń urządzona; ciągi piesze i ścieżki rowerowe; miejsca do parkowania; infrastruktura techniczna niezwiązana z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu oraz z potrzebami zarządzania drogą;

Z27.KDL(1-10) – tereny dróg publicznych

przeznaczenie podstawowe: drogi publiczne klasy L - lokalna;

przeznaczenie uzupełniające: zieleń urządzona; ciągi piesze i ścieżki rowerowe; miejsca do parkowania; infrastruktura techniczna niezwiązana z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu oraz z potrzebami zarządzania drogą;

Z27.KDD(1-20) – tereny dróg publicznych

przeznaczenie podstawowe: drogi publiczne klasy D - dojazdowa;

przeznaczenie uzupełniające: zieleń urządzona; ciągi piesze i ścieżki rowerowe; miejsca do parkowania; infrastruktura techniczna niezwiązana z

prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu oraz z potrzebami zarządzania drogą;

Z27.KDW(1-2) – tereny dróg wewnętrznych

przeznaczenie podstawowe: drogi wewnętrzne;

przeznaczenie uzupełniające: zieleń urządzona; ciągi piesze i ścieżki rowerowe; miejsca do parkowania; infrastruktura techniczna;

Z27.KX(1-3) – tereny ciągów pieszo-jezdnym

przeznaczenie podstawowe: ciągi pieszo-jezdne;

przeznaczenie uzupełniające: zieleń urządzona; miejsca do parkowania; infrastruktura techniczna, z wyłączeniem budynków;

Z27.KXP(1-4) – tereny ciągów pieszo-rowerowych

przeznaczenie podstawowe: ciągi pieszo-rowerowe;

przeznaczenie uzupełniające: zieleń urządzona; miejsca do parkowania; infrastruktura techniczna, z wyłączeniem budynków.

2.5. Ustalenia ogólne zawarte w projektowanym dokumencie

W celu ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i zapewnienia bezpieczeństwa ludzi w projekcie Planu zawarto następujące ustalenia sformułowane w postaci zasad zagospodarowania terenu:

A. Zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego:

1. W zakresie sposobu usytuowania budynków wyznacza się nieprzekraczalne linie zabudowy zgodnie z rysunkiem planu, z wyłączeniami.
2. W zakresie kolorystyki elewacji i pokrycia dachowego ustala się, stosowanie bieli oraz barw o niskich stopniach nasycenia, z dopuszczeniem, dla małych płaszczyzn, stosowania barw o wysokich stopniach nasycenia, stosowanie dla elewacji klinkierowych i licowych – cegły czerwonej lub brązowej lub brązowo – czerwonej, z dopuszczeniem grafitowej, a dla pokryć dachowych barw o wysokich stopniach nasycenia – czerwonej, brązowej, grafitowej, z dopuszczeniem szarej, z zastrzeżeniem, iż ustalone barwy nie dotyczą dachów płaskich oraz pełniących funkcję użytkową (w szczególności ogrodu, parkingu), ponadto dopuszcza się dla systemy elewacyjne w nowych technologiach, stosowanie odcieni metalizowanych w barwach srebra i miedzi,
3. Dopuszcza się sytuowanie budynków zwróconych ścianą pełną w odległości 1,50 m od granicy lub w granicy tej działki budowlanej.
4. Place gospodarcze do czasowego przechowywania odpadów komunalnych, miejsca czasowego przechowywania produktów i odpadów wytworzonych przez ich wytwórcę winny być osłonięte i zadaszone, a przy ich realizacji należy stosować materiały tożsame z materiałami użytymi na budynkach zlokalizowanych na działce.
5. Dla obszaru objętego planem ustala się maksymalną wysokość zabudowy 30 m, z uwzględnieniem ustaleń planu w zakresie wysokości budynków, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

B. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego; zasady kształtowania krajobrazu:

Dla terenów objętych planem, ustala się:

1. Zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, za wyjątkiem:
 - przedsięwzięć związanych z eksploatacją węgla kamiennego oraz poszukiwaniem lub rozpoznaniem złóż kopalin, o których mowa w § 24,
 - przedsięwzięć związanych z inwestycjami celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej, w tym łączności publicznej oraz dróg;
 - stacji paliw,
 - przedsięwzięć istniejących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały lub realizowanych na podstawie prawomocnego pozwolenia na budowę, wydanego przed wejściem w życie niniejszej uchwały,
2. Zakaz zbierania odpadów lub ich przetwarzania.
3. Zakaz budowy zakładów stwarzających ryzyko występowania poważnych awarii;
4. Na terenach oznaczonych symbolami **Z27.1MW÷Z27.29MW, Z27.1MWU÷Z27.5MWU, Z27.1MN÷Z27.18MN, Z27.1MNU÷Z23.2MNU, Z27.1MU÷Z27.2MU, Z27.1U÷Z27.30U** zakaz lokalizacji usług wymagających otwartego składowania materiałów i otwartego ekspozowania towarów oraz realizacji nowych warsztatów samochodowych, stacji kontroli pojazdów, baz transportowych, za wyjątkiem istniejących w dniu wejścia w życie planu, lub które uzyskały prawomocną decyzję o pozwoleniu na budowę lub dla których zostały zgłoszone zmiany sposobu użytkowania;
5. W zakresie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem zakazuje się wprowadzania ścieków komunalnych bezpośrednio do gruntu i wód.
6. W zakresie ochrony przed hałasem – mają zastosowanie przepisy ustawy *Prawo ochrony środowiska* w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami hałasu.
7. W zakresie zieleni ustalono:
 - a) w sytuacji wycinki drzew mają zastosowanie przepisy ustawy o *ochronie przyrody*,
 - b) kształtowanie nowej zieleni poprzez wprowadzenie nasadzeń, przy uwzględnieniu docelowej wysokości i rozłożystości drzew,
 - c) w przypadku lokalizacji na „działce budowlanej”, zabudowy usługowej, ustala się kształtowanie wzdłuż jej granicy przylegającej do działki z zabudową mieszkaniową pasa zieleni izolacyjnej o szerokości co najmniej 2 m.

C. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na obszarze objętym projektem planu ustalono obiekt o wartościach zabytkowych wpisany w Gminnej Ewidencji Zabytków – Willa Hermana Machoczka z 1905 r., przy ul. 1 Maja 45 (**Z27.10U**), dla którego ustalono:

- 1) nakaz zachowania cech stylowych budynku w szczególności bryły i formy budynku: wysokości, geometrii dachu, szerokości elewacji, skali i podziałów otworów okiennych i drzwiowych,
- 2) nakaz zachowania wyglądu elewacji budynku, w tym podziałów architektonicznych, rytmu i wielkości otworów okiennych i drzwiowych, w szczególności bryły i formy budynku: wysokości, geometrii dachu, szerokości elewacji, skali i podziałów otworów okiennych i drzwiowych,
- 3) nakaz zachowania elementów wykończenia, w szczególności: detalu architektonicznego,
- 4) nakaz stosowania materiałów wykończeniowych tradycyjnych, jak tynk, dachówka ceramiczna nieglazurowana,
- 5) zakaz umieszczania anten, klimatyzatorów i podobnych urządzeń na frontowych elewacjach budynku (południowej i wschodniej),
- 6) dopuszczenie przebudowy.

D. Wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych:

1. Na terenach oznaczonych symbolami: **Z27.1KDZ÷Z27.5KDZ**, **Z27.1KDL÷Z27.10KDL**, **Z27.1KDD÷Z27.20KDD**, **Z27.1KDW÷Z27.2KDW**, **Z27.1KX÷Z27.3KX**, **Z27.1KXP÷Z27.4KXP**, **Z27.3KS**, **Z27.4KS**, **Z27.6KS**, **Z27.7KS**, **Z27.4IT**, **Z27.5IT**.
– ustala się, że ulice i drogi, ciągi pieszo-jezdne, ciągi pieszo – rowerowe oraz plac, wyposażane będą sukcesywnie w sieć oświetleniową typu ulicznego lub parkowego.
2. Na wszystkich terenach, w miejscach występowania schodów terenowych, ustala się konieczność realizacji podjazdów dla osób niepełnosprawnych.

E. Granice i sposoby zagospodarowania terenów górniczych:

1. Obszar objęty projektem planu położony jest w całości w obrębie obszaru i terenu górniczego „Knurów” ustanowionego dla eksploatacji złoża węgla kamiennego

„Knurów” (WK 345) i podlegający ochronie zgodnie z ustawą *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz.U. 2021.0.1420).

2. W obszarze planu ustala się konieczność uwzględnienia prowadzonej eksploatacji węgla kamiennego w obszarze górniczym.

F. Zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości:

Wprowadzono szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości.

G. Szczególne warunki zagospodarowania terenu oraz ograniczenia w jego użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy:

1. Nakaz prowadzenia gospodarki odpadami w sposób zgodny z przepisami: o odpadach, o ochronie środowiska oraz utrzymaniu czystości i porządku obowiązującymi w gminie.
2. W obszarze objętym planem, ustala się zakaz realizacji elektrowni wiatrowych.
3. Dla zabudowy istniejącej, w tym o innym przeznaczeniu niż ustalonym w planie, dopuszcza się roboty budowlane polegające na:
 - a) przebudowie, odbudowie;
 - b) rozbudowie, nadbudowie, zgodnie z parametrami i wskaźnikami zagospodarowania ustalonymi w planie dla poszczególnych terenów.
4. Dla budynków istniejących, usytuowanych na terenach pomiędzy linią rozgraniczającą drogi, a nieprzekraczalną linią zabudowy, dopuszcza się przebudowę.

H. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

W zakresie systemów komunikacji:

1. Ustala się obsługę komunikacyjną terenów, poprzez wydzielony liniami rozgraniczającymi układ dróg publicznych i powiązany z nim układ dróg wewnętrznych.
2. Układ dróg może być rozbudowany o niewydzieloną liniami rozgraniczającymi komunikację wewnętrzną.
3. Ustala się wymagania w zakresie minimalnej ilości miejsc do parkowania.

W zakresie infrastruktury technicznej:

1. Zaopatrzenie w wodę z miejskiej sieci wodociągowej.
2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków komunalnych – w ramach zlewni, do zbiorczych kolektorów sanitarnych, a następnie do oczyszczalni ścieków, w tym poprzez budowę sieci.
3. Neutralizowanie ścieków przemysłowych poprzez stosowanie specjalistycznych urządzeń i technologii przed odprowadzeniem do kolektorów sanitarnych; na terenie usługowo-produkcyjnym (**Z27.1UP**) dopuszcza się stosowanie lokalnych rozwiązań w zakresie oczyszczania ścieków.
4. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z powierzchni dróg, utwardzonych placów i miejsc do parkowania do kanalizacji deszczowej.
5. Dopuszcza się zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie „działki budowlanej”.
6. Zaopatrzenie w energię elektryczną:
 - a) poprzez budowę sieci średniego i niskiego napięcia, z dopuszczeniem budowy stacji transformatorowych, lokalizacja stacji transformatorowej, z zapewnieniem dojazdu od strony istniejących dróg publicznych;
 - b) układanie nowej sieci elektroenergetycznej 20 kV liniami kablowymi wraz z przyłączami do poszczególnych obiektów.
7. Zabezpieczenie dostawy gazu z istniejącej sieci gazowej lub poprzez budowę nowej.
8. Zaopatrzenie w energię ciepłą ze źródeł centralnych lub w oparciu o stosowanie indywidualnych instalacji.
9. Ustala się następujące zasady obsługi telekomunikacyjnej:
 - a) rozbudowa istniejącej infrastruktury telekomunikacyjnej;
 - b) budowa sieci i urządzeń zapewniających dostęp do ruchomej, publicznej sieci telefonicznej, internetu szerokopasmowego oraz umożliwiających bezprzewodowy dostęp do internetu;
 - c) budowa urządzeń radiowych telefonii bezprzewodowej.
10. Dopuszcza się urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii o mocy nie większej niż 500 kW z zastrzeżeniem ust.11 i 12;
11. Dopuszcza się lokalizowanie urządzeń fotowoltaicznych wytwarzających energię z odnawialnego źródła energii, innych niż wolnostojące, z zastrzeżeniem, iż ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz

zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu mieszczą się w granicach obszarów objętych planem i ich zasięg umożliwia wykorzystanie terenów zgodnie z ich przeznaczeniem ustalonym w planie;

12. Dopuszcza się urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii, wykorzystujące energię wiatru, o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu ustawy o odnawialnych źródłach energii;
13. Dopuszcza się budowę innych sieci, w szczególności telewizji kablowej, instalacji alarmowych.
14. W obszarze planu dopuszcza się przebudowę oraz zmianę przebiegu infrastruktury technicznej.
15. Zagospodarowanie zgodnie z przeznaczeniem uzupełniającym w zakresie infrastruktury technicznej i dróg wewnętrznych może być realizowane samodzielnie na działkach budowlanych, niezależnie od przeznaczenia podstawowego.

I. Ustalenia szczegółowe dotyczące przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania:

1. Określono maksymalną powierzchnię zabudowy działki budowlanej:
 - a) 80% - tereny **Z27.MU(1-3), Z27.U(1-4), Z27.U(1-30), Z27.IT(1-5), Z27.1U,KS(1), Z27.KS(1-7);**
 - b) 75% - teren **Z27.MNU(1);**
 - c) 70% - tereny **Z27.MNU(2), Z27.UO(1-6), Z27.UK(1), Z27.UP(1);**
 - d) 60% - tereny **Z27.ZP,KS(1-4);**
 - e) 50% - tereny **Z27.MW(1-9), Z27.MW(12-29), Z27.MWU(1-7), Z27.MN(1-18);**
 - f) 40% - teren **Z27.MW(10-11);**
 - g) 50 %- teren **Z27.MWU(5)**
 - h) 5% - teren **Z27.5U;**
2. Określono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:
 - a) 1% - tereny **Z27.KS(1-7);**
 - b) 2% - tereny **Z27.MNU(1-2);**
 - c) 5% - tereny **Z27.MU(2) Z27.UP(1), Z27.1U,KS(1), Z27.IT(1-5) ;**
 - d) 10% - tereny **Z27.UK(1);**
 - e) 15% - tereny **Z27.MW(1-29), Z27.MWU(2-5), Z27.ZP,KS(1-4);**
 - f) 20% - teren **Z27.UO(1-6);**
 - g) 25% - tereny **Z27.MN(1-3);**

- h) 30% - tereny **Z27.MN(1-18)**;
- i) 60% - tereny **Z27.ZI(1)**;
- j) 70% - teren **Z27.ZP(1-8)**, **Z27.ZP,KS(1-4)**;
- k) 0%- dopuszcza się na terenie oznaczonym symbolem **Z27.MU(1)**,
- l) 0%- dopuszcza się na terenie oznaczonym symbolem **Z27.U(8)**,

3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PROJEKTOWANYM DOKUMENTEM (OKREŚLENIA, ANALIZY I OCENY)

3.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2022.1029).

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

a) istniejący stan i funkcjonowanie środowiska

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Fundament geologiczny analizowanego terenu stanowią utwory karbońskie. Zalegające w podłożu utwory karbonu dolnego (kulmu) stanowią piaskowce szarogłazowe, łupki piaskowcowe, łupki ilaste lub mułowce kwarcowo-serycytowe. Utwory karbonu dolnego nie zawierają pokładów węgla. Spośród utworów karbońskich najważniejsze są utwory karbonu górnego (tzw. karbonu produktywnego). Trzon tych osadów stanowią osady namuru zawierające pokłady węgla kamiennego będącego przedmiotem eksploatacji. Na analizowanym obszarze strop tych osadów zalega na głębokości 250-280 m. W analizowanej części Miasta na utworach namuru występuje seria utworów westfalu dolnego i środkowego. Osady te wykształcone są jako tzw. seria mułowcowa, wśród której wydziela się warstwy załęskie i warstwy orzeskie. Charakteryzuje je duża monotonia wykształcenia facjalnego. W warstwach tych dominują drobnoziarniste (pelityczne) osady klastyczne i fitogeniczne oraz węglanowe.

Najmłodszymi osadami okresu trzeciorzędowego są piaski, ropy, mułki i zlepionce pochodzenia morskiego występujące w dwóch zasadniczych seriach: warstwy wielickie i warstwy grabowieckie.

Warstwy wielickie zalegają w spągu i wykształcone są jako ropy z wkładkami gipsów i soli kamiennej. Na osadach tych zalegają utwory warstw grabowieckich. Osady te wykształcone są jako szare ropy margliste z nielicznymi wkładkami mułków i piasków drobnoziarnistych. Miąższość ich jest znaczna i może dochodzić do ok. 250 m. Osady te w analizowanym rejonie zalegają bezpośrednio pod utworami czwartorzędowymi na rzędnej ok. 190-230 m n.p.m., tj. na głębokości ok. 10-50 m.

Cały analizowany teren przykryty jest warstwą utworów czwartorzędowych o miąższości do ok. 30 m. Utwory te stanowią głównie gliny zwałowe zlodowacenia odry (zlodowacenie środkowopolskie). W warunkach klimatu peryglacjalnego gliny glacialne zostały przykryte warstwą (0,5-1,0 m) utworów pylastych.

Analizowany obszar położony jest w obrębie regionu **Wysoczyzny Przywyszynne**, które stanowią rozległą falistą równinę polodowcową. W ich budowie dominują miększe serie gliniastych utworów polodowcowych przewarstwionych. Falista powierzchnia wysoczyzny zalega na wysokości do 250 m n.p.m. Pokrycie powierzchni utworami czwartorzędowymi powoduje, iż na mapie geomorfologicznej (rzeźby) widoczna jest dominacja stoków wieku czwartorzędowego lub równin erozyjno-denudacyjnych tego samego wieku.

Małe nachylenia obszaru nie sprzyjają występowaniu osuwisk.

Aktualnie obszar pozostaje w obrębie obszaru i terenu górniczego „Knurów”. Nie przewiduje się jednak w najbliższym okresie prowadzenia żadnej działalności wydobywczej w obrębie analizowanego terenu.

Warunki klimatyczne

Obszar Miasta Knurów zlokalizowany jest, według regionalizacji rolniczo-klimatycznej Polski R. Gumińskiego (1948), w zachodniej części dzielnicy XV (częstochocko-kieleckiej). Położenie obszaru w środkowym pasie południkowym Polski sprawia, że docierają tu masy powietrza wilgotnego znad Atlantyku i masy suchego powietrza kontynentalnego ze wschodu. Ścieranie się tych mas powoduje przejściowość klimatu w regionie, wyrażającą się dużą zmiennością warunków pogodowych. Dzielnicę XV charakteryzują następujące warunki:

- 1) średnia temperatura stycznia wynosi $-3,0^{\circ}\text{C}$,

- 2) średnia temperatura lipca około 17,2°C,
- 3) średnia temperatura roczna 7,6-7,7°C,
- 4) dni z przymrozkami od 112 do 130,
- 5) dni mroźnych ok. 20-40,
- 6) ostatnie przymrozki wiosenne występują najczęściej w końcu kwietnia lub na początku maja,
- 7) czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi ok. 50 dni,
- 8) okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni,
- 9) opady atmosferyczne zróżnicowane, do 700 mm/rok,
- 10) przeważają wiatry południowo-zachodnie i zachodnie.

Przy charakterystyce klimatycznej szczególnie istotne są warunki opadowe na analizowanym obszarze, od których zależy ilość wody pozostającej w obiegu. Średnie roczne sumy opadów atmosferycznych w analizowanym rejonie kształtują się na poziomie 691 mm. Sumy roczne dla lat ekstremalnych, czyli roku najsuchszego wynosiły 540 mm (1982 r.) a w roku najbardziej wilgotnym wynosiły 954 mm (1977 r.).

Najwyższa średnia miesięczna suma opadów przypada na lipiec i wynosi 92 mm. Najniższe sumy miesięczne zaś notowane były w lutym (32 mm). W ciągu roku dominują opady w półroczu letnim. Średnio na analizowanym obszarze spada w półroczu letnim (IV-IX) ok. 60 % sumy rocznej opadu.

W ostatnich latach szczególnego znaczenia zaczynają nabierać krótkotrwałe opady nawalne kojarzone ze zjawiskami ekstremalnymi z uwagi na skutki jakie powodują (najczęściej o charakterze katastrofalnym). Ponadto straty potęgowane są niewłaściwym zagospodarowaniem przestrzeni, a zwłaszcza niedocenianiem roli jaką w odpływie wód z opadów nawałnych pełnią doliny stałe prowadzące wodę i suche obniżenia dolinne.

Warunki anemologiczne, szczególnie istotne dla przewietrzania obszaru i stanu sanitarnego powietrza (przemieszczanie zanieczyszczeń), są uzależnione od kierunku napływu głównych mas powietrza oraz modyfikowane przez rozkład zasadniczych elementów orograficznych w analizowanym obszarze. Z danych IMGiW wynika, iż w analizowanym rejonie dominują wiatry z sektora zachodniego (od SW do NW, ok. 50 % przypadków), znacznie mniejszy (ok. 26 %) jest udział wiatrów wschodnich. Około 11 % przypadków stanowią cisze. Zaobserwowane prędkości wiatrów kształtują się przeciętnie na poziomie 3,1 m/s (średnia roczna). Średnie prędkości wiatrów

z poszczególnych kierunków zmieniają się w granicach od 2,5 m/s (NE) do 4,0 m/s (SW, W). Także z kierunku NW przeciętna prędkość jest wysoka i wynosi 3,7 m/s, co wskazuje, iż generalnie wiatry wiejące z sektora zachodniego są silniejsze.

Przedstawiony wyżej układ wiatrów jest przyczyną różnego kształtowania stanu sanitarnego powietrza nad analizowanym rejonem Miasta. Wiatry wiejące z zachodu (W), południo-zachodu (NW) sprzyjają przewietrzaniu obszaru obniżając poziomy stężenia zanieczyszczeń w powietrzu. Natomiast wiatry wiejące ze wschodu i południa będą powodowały podwyższanie poziomu zanieczyszczeń w powietrzu.

Warunki topoklimatyczne analizowanego obszaru w większości należą do korzystnych i średniokorzystnych.

Dla potrzeb monitoringu jakości powietrza Miasto Knurów znajduje się w strefie śląskiej.

Wody powierzchniowe

Analizowany obszar Miasta Knurowa znajduje się w prawostronnej części dorzecza Odry. Cały analizowany teren należy do zlewni rzeki Bierawki – prawostronnego dopływu Odry. Do ważniejszych dopływów Bierawki na obszarze Knurowa należy potok Knurówka (potok III rzędu; prawostronny dopływ Bierawki). Potok ten odwadnia także analizowany obszar poprzez swój prawy dopływ Rów Focha. Analizowany obszar znajduje się w górnej części zlewni Rowu Focha, co powoduje że nie znajduje się on w strefie zagrożenia powodziowego. Nie zagrażają mu też jakiegokolwiek potopienia.

Dla potrzeb monitoringu jakości wód powierzchniowych zlewnia Potoku Knurówka wchodzi w skład jednolitej części wód powierzchniowych JCWP nr PLRW60006115838 „Bierawka do Knurówki włącznie”, która nie ma charakteru naturalnego i określona została jako silnie zmieniona część wód (SZCW).

Wody podziemne

Warunki geologiczne Miasta Knurowa nie sprzyjają występowaniu na jego terenie, znaczących z gospodarczego punktu widzenia, poziomów wodonośnych związanych z utworami czwartorzędu, triasu i karbonu o znaczeniu regionalnym. Na obszarze Knurowa nie występują udokumentowane Główne Zbiorniki Wód Podziemnych ujęte w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r.

w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz.U.2006.126.878). Na obszarze Knurowa nie wydzielono także Głównego Użytkowego Poziomu Wodonośnego z uwagi na niewielkie zasoby oraz duże

zniekształcenia poziomów wodonośnych. Pomimo tego na obszarze Knurowa występują poziomy wodonośne związane z budową geologiczną obszaru. W obrębie analizowanego terenu są to głównie:

- piętro karbońskie,
- piętro trzeciorzędowe,
- piętro czwartorzędowe.

Karboński poziom wodonośny tworzy horyzonty wodonośne podporządkowane systemom spękań w grubych kompleksach piaskowców. Wody tego poziomu, ze względu na przykrycie grubą warstwą ilów trzeciorzędowych mają bardzo ograniczone zasilanie.

Trzeciorzędowy poziom wodonośny tworzy kilka do kilkunastu horyzontów wodonośnych o zwierciadle napiętym, występujących w cienkich na ogół warstwach piasków zailonych oraz margli gipsowych i gipsów. Horyzonty wodonośne w utworach trzeciorzędowych ze względu na małą wydajność i wysoką mineralizację nie mają praktycznego znaczenia.

Czwartorzędowy poziom wodonośny stanowi w zależności od miąższości utworów czwartorzędowych jeden lub więcej horyzontów wodonośnych podporządkowanych warstwom piasku, które zawodnione są poniżej głębokości 5-8 m. Horyzonty czwartorzędowe są mało wydajne ze względu na małą miąższość i ograniczone (nieciągłe) rozprzestrzenienie. Horyzonty wodne w utworach czwartorzędowych zasilane są przez infiltrujące opady atmosferyczne.

Dla potrzeb monitoringu jakości wód podziemnych analizowany rejon wchodzi w skład jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 143 (do roku 2015 było to JCWPd nr 133).

Gleby

Opisane wyżej warunki budowy geologicznej, rzeźby i warunków wodnych Knurowa znalazły swoje odzwierciedlenie w wykształceniu się pokrywy glebowej.

Typ gleby związany jest z utworami czwartorzędowymi powszechnie budującymi powierzchnię analizowanego terenu. Na analizowanym terenie występowały głównie gleby bielcowe i pseudobielcowe (A) na podłożu suchym zbudowanym z glin pylastych. Gleby te znajdowały się w III i IV klasie bonitacyjnej.

Z uwagi na to, iż obszar objęty projektem planu w znacznym stopniu został zabudowany, nie zachowała się na nim naturalna pokrywa glebowa. Na większości obszaru naturalna pokrywa glebowa została zredukowana. W wyniku wtórnego

zagospodarowywania obszaru w postaci terenów zielonych na powierzchni pojawiły się grunty nasypowe używane do niwelacji obszaru.

Szata roślinna i zwierzęca

Na skutek działalności człowieka szata roślinna tego obszaru jest dosyć mocno zmieniona i odbiega zasadniczo od układów pierwotnych, co wynika z porównania jej stanu aktualnego z mapą roślinności potencjalnej (Potencjalna..., 1995).

Dominującą roślinnością potencjalną analizowanego terenu jest jeden zespół roślinności. Jest to grąd subkontynentalny lipowo-dębowo-grabowy (*Tilio-Carpinetum*) w odmianie małopolskiej (z udziałem buka zwyczajnego i jodły pospolitej) w serii ubogiej, który zajmował ongiś obszar położony na północ od doliny Knurówki (północna część miasta).

Obecna roślinność przedstawia się jako mozaika zbiorowisk antropogenicznych (Matuszkewicz, 2002). Na obszarze dominują sztuczne nasadzenia zieleni urządzonej (skwery, trawniki, tereny zielone między blokami).

Z uwagi na to, iż analizowany obszar wchodzi w skład rozległego pasa terenów zabudowanych, skład gatunkowy fauny jest typowy dla terenów miejskich, na których bytują zwierzęta i ptactwo związane z tego typu terenami.

b) tendencja do zmian przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

Z uwagi na dotychczasowe przeznaczenie analizowanego rejonu pod budownictwo mieszkaniowe i w związku z realizacją wynikających z obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego inwestycji w zakresie budownictwa mieszkaniowego dalsze zmiany w środowisku będą zachodziły stosunkowo szybko. Z kolei niewielki zakres zmian przewidzianych w projektowanym dokumencie nie będzie w żaden sposób wpływał na dotychczasowe tempo zmian w środowisku. Pewne nadzieje na zahamowanie procesów degradacji środowiska wiązać należy z wprowadzaniem norm i przepisów prawnych odnośnie ochrony środowiska i jego zasobów. Dotyczy to szczególnie zanieczyszczenia powietrza i wód powierzchniowych. Poprawa stanu tych elementów następuje stosunkowo szybko, z uwagi na łatwość ich regeneracji. Problemem jest jednak konieczność przeciwdziałania zanieczyszczeniom na dużych obszarach, ze względu na łatwość przepływu mas powietrza i wody.

3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2022.1029):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Powierzchnia objęta projektem Planu stanowi relatywnie niewielki fragment obszaru Knuruwa obejmujący tereny zabudowy miejskiej. Z uwagi na to, iż zabudowanie tego obszaru spowodowało już trwałe zmiany w środowisku, należy uznać, iż jest to oddziaływanie **znaczące**. Przy czym należy zaznaczyć, iż projektowane zmiany nie spowodują powiększenia istniejącej już zabudowy mieszkaniowej.

Stan środowiska określany jest przez stan jakości powietrza atmosferycznego, jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz wybiórczo zanieczyszczenia gleb i zagrożenia hałasem. Wyniki monitoringu opracowywane są i publikowane w raportach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Dla potrzeb oceny **jakości powietrza** województwo śląskie zostało podzielone na strefy z przypisanym każdej strefie oznaczeniem kodowym (Rozp. Min. Środ. z 2.08.2012 w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza - Dz.U.2012.0.914). Knurów znajduje się w strefie śląskiej (kod PL2405). W strefie tej obowiązują poziomy dopuszczalne substancji określone dla niej ze względu na ochronę zdrowia i ochronę roślin.

W ocenie rocznej jakości powietrza za rok 2018 przeprowadzonej przez WIOŚ w Katowicach według kryterium ochrony zdrowia uzyskano następujące wyniki:

- klasa A – benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, ołów, arsen, kadm i nikiel - zaklasyfikowanie strefy do klasy A oznacza konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie;

- klasa C - benzo(α)piren i pył zawieszony PM10 i PM2,5, ozon, co oznacza włączenie strefy do odpowiednich programów ochrony powietrza (POP);
- klasa D2 – ozon (poziom celu długoterminowego).

W ocenie rocznej jakości powietrza za rok 2018 przeprowadzonej przez WIOŚ w Katowicach według kryterium ochrony roślin uzyskano następujące wyniki:

- klasa A – tlenki azotu, dwutlenek siarki - zaklasyfikowanie strefy do klasy A oznacza konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie;
- klasa C - ozon, co oznacza włączenie strefy do odpowiednich programów ochrony powietrza (POP);
- klasa D2 – ozon (poziom celu długoterminowego).

Główną przyczyną przekroczenia dopuszczalnego poziomu benzo(α)pirenu i pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 było:

- S5 – emisja niska z indywidualnego ogrzewania budynków;
- S15 – niekorzystne warunki meteorologiczne w rozważanym okresie polegające na zbyt niskiej prędkości wiatru i w związku z tym słabym przewietrzaniu.

Problem przekroczeń dopuszczalnego poziomu benzo(α)pirenu występuje w obrębie miast przez cały rok i nasila się szczególnie zimą. Latem związane jest to ze spalinami samochodowymi na skutek wzmożonego ruchu pojazdów, zaś zimą powodowane jest to dodatkowo przez emisję niską z indywidualnego ogrzewania budynków.

W związku z przekroczeniami na obszarze województwa śląskiego dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 oraz benzo(α)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 występuje konieczność realizacji działań określonych w Programie Ochrony Powietrza dla woj. śląskiego wdrożony uchwałą Nr IV/57/3/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 17.11.2014 r. Celem takiego programu jest opracowanie harmonogramu rzeczowo–finansowo–czasowego, którego wdrożenie pozwoli na realizację ustalonych zadań prowadzących do zmniejszenia poziomu wyżej wymienionych substancji do poziomu dopuszczalnego. Aktualnie przygotowany został zaktualizowany projekt Programu Ochrony Powietrza.

W zakresie **jakości wód podziemnych**. Zgodnie z *Prawem wodnym* (Dz.U.2021.0.624) dla potrzeb gospodarowania wodami i prowadzenia monitoringu

środowiskowego wody podziemne dzieli się na jednolite części wód podziemnych (JCWPd).

Zgodnie z definicją zawartą w *Prawie wodnym* jednolita część wód podziemnych oznacza określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. Należy także zauważyć, iż w dalszym ciągu trwają prace nad precyzyjniejszym i bardziej zasadnym zdefiniowaniem poszczególnych części wód podziemnych i ich zasięgu. Stąd z biegiem czasu możliwa jest kolejna zmiana zasięgu poszczególnych jednostek. Ostatni podział został wprowadzony z dniem 1 stycznia 2016 r. Analizowany obszar Knuruwa znajduje się w obrębie:

- 1) JCWPd nr 143 (PLGW6000143) – jednostka ta należy do regionu wodnego Górnej Odry i jest administrowana przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach. Monitoring stanu i jakości wód prowadzony jest w wytypowanych w tym celu studniach wierconych lub piezometrach w ramach monitoringu krajowego i regionalnego.

Kompleksowa sytuacja poszczególnych JCWPd przedstawiona została w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18.10.2016 r. (Dz.U.2016.0.1911). W ocenie tej wskazuje się, iż osiągnięcie celów środowiskowych przez wody podziemne jest zagrożone i jest konieczne ich przesunięcie w czasie:

- 1) JCWPd nr 143; kod europejski: PLGW6000143
 - region wodny: Górnej Odry;
 - administrator: RZGW Gliwice;
 - stan ilościowy: słaby;
 - stan chemiczny: dobry;
 - ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona;
 - znaczenie gospodarcze: pobór wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia w ilości ponad 100 m³ wody na dobę;
 - cel środowiskowy (chemiczny) – dobry stan chemiczny;
 - cel środowiskowy (ilościowy) – mniej rygorystyczny cel: ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem;
 - odstępstwo: tak;
 - termin osiągnięcia celów środowiskowych: 2021 rok;

- uzasadnienie odstępowania: brak możliwości technicznych - ze względu na silny wpływ górnictwa podziemnego, odwadniania kopalń i zatapiania głębokich lejów depresji, ponadto brak możliwości zakończenia eksploatacji ze względów gospodarczych, kopalnia węgla kamiennego Złoże Jadwiga 2 oraz węgla kamiennego i metanu Złoże „Dębieńsko 1” oraz kopalnia węgla kamiennego złoże „Bzie – Dębina 2-Zachód”, drenaż wymuszony ujęciami wód komunalnych, potencjalne ogniska zanieczyszczeń (punktowe, liniowe, obszarowe); ascenzja wód słonych. Przyjęte działania mają na celu nie pogarszanie obecnego stanu JCWPd. W związku z brakiem możliwości osiągnięcia dobrego stanu ze względu na występujące presje przemysłu wydobywczego i utrzymanie tych presji w perspektywie czasowej 2015, 2021 i 2027;
- działania podstawowe dla JCWPd: administracyjne, optymalizacja zużycia wody, realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami zawartych w planach gospodarowania odpadami, sprawozdawczość z zakresu korzystania z wód;
- działania uzupełniające: administracyjne, badanie i monitorowanie środowiska wodnego, indywidualne ustalenie celu środowiskowego, sprawozdawczość z zakresu korzystania z wód.

W zakresie **jakości wód powierzchniowych**. Zgodnie z *Prawem wodnym* (Dz.U.2021.0.624 z póź. zm.) dla potrzeb gospodarowania wodami i prowadzenia monitoringu środowiskowego wody powierzchniowe dzieli się na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP).

Zgodnie z definicją zawartą w *Prawie wodnym* (Dz.U.2018.0.2268) jednolita część wód powierzchniowych (JCWP) oznacza wydzielone do oceny powierzchnie wodne wód płynących i stojących. Jednak brany pod uwagę stan chemiczny wód poszczególnych JCWP zależy od zjawisk i procesów zachodzących w zlewni wydzielonych jednostek hydrologicznych, stąd pojawia się tendencja aby w ocenie uwzględniać także zlewnie poszczególnych jednostek. A co za tym idzie granice tych jednostek pokrywają się z powierzchniowymi działami wodnymi różnych rzędów. Jednolite części wód powierzchniowych mają w ten sposób charakter jednostek zlewniowych.

Analizowany fragment obszaru Knurowa znajduje się w obrębie następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

1) PLRW60006115838 „Bierawka do Knurówki włącznie (bez dopływu z Podlesia i Potoku Szczygłowskiego)”, punkt pomiarowo-kontrolny „Bierawka – poniżej Rowu Knurowskiego” PL02S1301_1153.

Dla jednostek hydrologicznych objętych monitoringiem wyznaczone zostały punkty monitoringu jakościowego, które zwykle zamykają poszczególne wydzielone jednostki. Punkty pomiarowo-kontrolne obejmują zatem kontrolą wody spływające ze znacznych powierzchni zlewni, co utrudnia identyfikację źródeł zanieczyszczeń. Aktualnie monitoring jakościowy nie obejmuje wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych. Stąd dla niektórych dotychczas brak aktualnych danych co do ich stanu ekologicznego.

Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska (WIOŚ) przeprowadzają ocenę stanu wód powierzchniowych dla jednolitych części wód powierzchniowych biorąc pod uwagę stan ekologiczny (dla naturalnych) lub potencjał ekologiczny (dla sztucznych i silnie zmienionych wód) oraz stan chemiczny. Przeprowadzona przez WIOŚ ocena jednolitych części wód powierzchniowych na podstawie badań w ramach monitoringu operacyjnego w 2017 r. wykazała, iż stan jednolitej części wód powierzchniowych jest zły z uwagi na zły stan chemiczny.

Kompleksowa sytuacja poszczególnych JCWP przedstawiona została w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18.10.2016 r. (Dz.U.2016.0.1911). W ocenie tej wskazuje się, iż osiągnięcie celów środowiskowych przez wody powierzchniowe analizowanego obszaru jest zagrożone i konieczne jest ich przesunięcie w czasie:

- 1) Bierawka do Knurówki włącznie (bez dopływu z Podlesia i Potoku Szczygłowskiego) (RW60006115838):
 - region wodny: Górnej Odry;
 - administrator: RZGW Gliwice;
 - typ JCWP: potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych (6);
 - rodzaj jcwp: silnie zmieniona część wód – zabudowa hydrotechniczna (m₃);
 - aktualny potencjał ekologiczny: zły;
 - ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona;
 - cele środowiskowe: dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny;

- odstępstwo: przedłużenie terminu osiągnięcia celu środowiskowego - brak możliwości technicznych; ustalenie celów mniej rygorystycznych - brak możliwości technicznych, dysproporcjonalne koszty;
- termin osiągnięcia dobrego stanu: 2027 rok;
- uzasadnienie odstępstwa: brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna i przemysłowa. W programie działań zaplanowano działanie obejmujące przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy - *Prawo wodne*, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia tego działania, następnie konkretnych działań naprawczych, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027. Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCWP oraz brak możliwości technicznych ograniczenia tych oddziaływań na wody, generuje konieczność ustalenia mniej rygorystycznych celów w zakresie wskaźników charakteryzujących zasolenie. Jednocześnie czas niezbędny dla realizacji działania polegającego na ustaleniu wartości granicznej dla dobrego stanu/potencjału, dla parametrów, dla których obniżono cel środowiskowy, powoduje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych przez JCWP. Występująca działalność gospodarcza człowieka związana jest ściśle z występowaniem bogactw naturalnych i przemysłowym charakterem obszaru zlewni.

3.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2022.1029):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Na analizowanym obszarze nie występują żadne formy prawnej ochrony przyrody. Występują jedynie elementy przyrodnicze podlegające ochronie gatunkowej (np. gatunki ptaków).

Cały analizowany obszar stanowi relatywnie niewielką powierzchnię (ok. 28 ha), na której nie występują żadne formy ochrony przyrody. Są to głównie powierzchnie aktualnej zabudowy miejskiej z układem komunikacyjnym i infrastrukturą towarzyszącą. Stąd projekt Planu będzie miał charakter porządkujący dla terenów już zabudowanych.

3.4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2022.1029):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Na analizowanym obszarze Miasta Knurów nie zostały określone szczególne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym ani wspólnotowym. Znajdują jednak swoje odniesienie cele ochrony środowiska sformułowane na szczeblu krajowym a znajdujące swoje odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych realizowanych w województwie śląskim. Należą do nich:

- 1) „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” – przyjęty przez Ministerstwo Środowiska w 2013 r.;
- 2) „Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+””;
3. „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+” (przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r.).
- 4) „Uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.”

Z powyższych dokumentów dla analizowanego obszaru Gminy wynikają przedstawione niżej ustalenia:

1. W roku 2013 przyjęty został przez Ministerstwo Środowiska dokument o znaczeniu strategicznym będący odpowiedzią na zmiany klimatyczne zachodzące w ostatnim okresie. Dokument ten pod nazwą „*Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*” określa tło i zasady przeciwdziałania zmianom klimatycznym (zwłaszcza wzrostu temperatur i nasilenia zjawisk ekstremalnych) w aspekcie ich oddziaływania na wszelkie formy aktywności społeczno-gospodarczej. Celem jest wskazanie sektorów wrażliwych na niekorzystne zjawiska klimatyczne dla zminimalizowania powstawania potencjalnych strat gospodarczych, środowiskowych i społecznych. Obszar objęty projektem planu charakteryzuje się niewielkim zróżnicowaniem hipsometrycznym, co ma zasadniczy wpływ na warunki spływu wód opadowych w przypadku wystąpienia opadów nawałnych lub gwałtownych roztopów. Występujący znaczny stopień zabudowy terenu sprzyjał będzie powstawaniu lokalnych zalewisk i podtopień powierzchniowych, co może być powodem powstawania szkód w zabudowie kubaturowej (np. zalewanie piwnic). Stąd konieczna staje się realizacja sprawnej kanalizacji deszczowej (kanały zamknięte, otwarte rowy) umożliwiającej ukierunkowany i szybki spływ znacznej części wód opadowych z terenów dróg, parkingów, placów, terenów zabudowanych.
2. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” wyznacza priorytety i cele strategiczne rozwoju województwa. Dla ustaleń projektu Planu związanych z ochroną środowiska istotne są następujące cele i kierunki działań zawarte w obszarze priorytetowym C (Przestrzeń) Strategii. Cel strategiczny tego obszaru to: *Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni*. Odniesienie projektu planu można znaleźć w następujących celach operacyjnych i kierunkach działań:
Cel operacyjny: C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska
Kierunki działań:
 - 1) Promowanie działań oraz wdrażanie technologii ograniczających antropopresję na środowisko przyrodnicze (infrastruktura ograniczająca negatywny wpływ działalności gospodarczej i komunalnej).

- 2) Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi wykorzystywanymi do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz utrzymanie i rozwój systemów zaopatrzenia w wodę w województwie.
- 3) Wsparcie działań na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych oraz ochrony wód podziemnych i racjonalizacji ich wykorzystania.
- 4) Wsparcie wdrożenia rozwiązań ograniczających niską emisję oraz zużycie zasobów środowiska i energii w przedsiębiorstwach, gospodarstwach domowych, obiektach i przestrzeni użyteczności publicznej.
- 5) Wsparcie tworzenia i wdrażania zintegrowanych systemów gospodarki odpadami ze szczególnym uwzględnieniem sieci instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
- 6) Wsparcie rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy minimalizacji kosztów środowiskowych i krajobrazowych.

Cel operacyjny: C.3. Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni

Kierunki działań:

Wspieranie powstawania atrakcyjnych terenów mieszkaniowych w miastach oraz przeciwdziałanie procesom suburbanizacji.

3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ wyznaczył cele i kierunki rozwoju. Dla ustaleń projektu Planu istotne są następujące cele i kierunki rozwoju obejmujące analizowane tereny Gminy Knurów:

- zasoby wód podziemnych i powierzchniowych:
 - skuteczna ochrona prawna, minimalizacja zużycia i przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód Głównych Zbiorników Wód Podziemnych oraz stref ochronnych ujęć wód podziemnych i powierzchniowych poprzez uregulowanie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami;
- ochrona powietrza atmosferycznego, ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem elektromagnetycznym:
 - redukcja negatywnego oddziaływania na jakość powietrza emisji komunikacyjnej, przemysłowej i komunalnej poprzez wprowadzanie proekologicznych źródeł ciepła, eksploatację instalacji i urządzeń zgodnie z

wymogami ochrony środowiska oraz preferowanie wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych.

W zakresie ochrony środowiska:

W zakresie ochrony środowiska wprowadzono w projekcie planu ogólne zasady wyrażone w postaci:

- 1) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, za wyjątkiem:
 - przedsięwzięć związanych z eksploatacją węgla kamiennego oraz poszukiwaniem lub rozpoznaniem złóż kopalin, o których mowa w § 24,
 - przedsięwzięć związanych z inwestycjami celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej, w tym łączności publicznej oraz dróg;
 - stacji paliw,
 - przedsięwzięć istniejących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały lub realizowanych na podstawie prawomocnego pozwolenia na budowę, wydanego przed wejściem w życie niniejszej uchwały.

W zakresie gospodarki odpadami:

Zgodnie z obowiązującą Ustawą o odpadach (Dz.U.2018.0.992) oraz przyjętymi przez Gminę programami w dalszym ciągu w zakresie gospodarki odpadami:

- 1) zakazuje się zbierania odpadów lub ich przetwarzania.

W zakresie ochrony zasobów wodnych:

Sposób zagospodarowania obszaru powinien uwzględniać następujące zasady ich ochrony (zapisane w projekcie Planu):

- 1) wprowadzono nakaz utwardzenia placów, podjazdów i miejsc do parkowania;
- 2) odprowadzanie i oczyszczanie ścieków komunalnych, w ramach zlewni, do zbiorczych kolektorów sanitarnych, a następnie do oczyszczalni ścieków;
- 3) odprowadzanie ścieków deszczowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej.

Należy także zauważyć, iż przeznaczenie przedmiotowego terenu pod zwarte budownictwo mieszkaniowe w obrębie obszaru miejskiego wpisuje się korzystnie w proces przeciwdziałania suburbanizacji, o którym mowa w Strategii Rozwoju

Województwa i jest zbieżne z kierunkami działań określonymi w Strategii w zakresie kształtowania ładu przestrzennego i efektywnego wykorzystania przestrzeni.

4. Uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. *w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw* wprowadza rygory szczegółowe obowiązujące na obszarze województwa śląskiego. Należą do nich ograniczenia w użytkowaniu do celów grzewczych instalacji (kotły, kominki, piece) wykorzystujące paliwa stałe zawierające węgiel brunatny i jego pochodne, drobnofrakcyjne postacie węgla kamiennego (muł węglowy, miał węglowy) i ich pochodne oraz niedosuszone drewno.

W odniesieniu do tego aktu nie wprowadzono w projekcie planu zapisów szczególnych. Oczywistym jest, iż wszystkie użytkowane systemy grzewcze będą musiały spełniać warunki określone w powyższej uchwale, a także odpowiadać warunkom określonym w przyszłości w przepisach wprowadzanych na szczeblu krajowym. W przypadku analizowanej części Knurowa zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna w znacznym stopniu korzystać będzie z kotłowni centralnych.

Przyjęte w projekcie Planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i ustalenia są w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska. Proponowane kierunki rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zgodne są także z kierunkami zawartymi w *Studium*.

3.5. Przewidywane znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz na środowisko

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2022.1029):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
- różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

W obrębie analizowanego terenu ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie znajdują się obszary ochrony Natura 2000 ani żadne inne formy ochrony określone w ustawie o *ochronie przyrody* (Dz.U.2018.0.1614). W związku z tym, a także biorąc pod

uwagę stosunkowo małą powierzchnię projektowanego planu (ok. 118,5 ha), nie wystąpią żadne oddziaływania na obszary chronione. Stąd analizowane w dalszej części oddziaływania na środowisko będą dotyczyły jedynie zagadnień ogólnych.

Przewidywane oddziaływania na środowisko sprowadzają się do następujących zagadnień:

W zakresie oddziaływań na różnorodność biologiczną:

Analizowany teren nie stanowił dotychczas istotnego elementu w kształtowaniu bioróżnorodności obszaru. Był terenem monotonnym intensywnie wykorzystywanym jako teren głównie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej z towarzyszącą mu zabudową usługową. Znaczne powierzchnie terenu zostały już zabudowane i utwardzone. W przypadku projektowanego zagospodarowania ustala się wprowadzenie kilku elementów mogących mieć znaczenie przyrodnicze. Są to przede wszystkim tereny zieleni miejskiej (urządzonej i izolacyjnej) i powierzchnie biologicznie czynne wśród zabudowy mieszkaniowej (w tym ogrody przydomowe).

Reasumując, należy stwierdzić, iż zmiana użytkowania terenów nie pociągnie za sobą likwidacji elementów istotnych dla różnorodności biologicznej obszaru. Nie będą likwidowane żadne powierzchnie wodne (stawy, cieki itp.) czy leśne. A zatem w zakresie oddziaływań na różnorodność biologiczną **nie wystąpią niekorzystne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na ludzi:

W analizowanym rejonie nie przewiduje się realizacji nowych obiektów budowlanych mogących spowodować znaczące ich zagęszczenie a co za tym idzie zwiększenie ilości źródeł emisji niskiej. Nie nastąpi także wzrost emitowanego hałasu związanego z lokalnym ruchem pojazdów samochodowych, który mógłby spowodować wzrost poziomu hałasu dopuszczalnego dla terenów zabudowy mieszkaniowej. W większości drogi projektowanego układu komunikacyjnego pozostaną drogami o charakterze wewnętrznym o niskiej intensywności ruchu.

Na analizowanym obszarze w związku z projektowanymi zmianami nie wystąpią zagrożenia związane z przekroczeniem norm w zakresie promieniowania elektromagnetycznego. Emitowane pola elektromagnetyczne związane są i w dalszym ciągu będą z przebiegiem w większości istniejących linii energetycznych i stacji transformatorowych zasilających budynki mieszkalne.

Projektowane tereny z przeznaczeniem pod zabudowę kubaturową położone są głównie poza terenami dolinnymi, co powoduje, iż nie znajdują się one w zasięgu zagrożenia powodziowego.

Małe deniwelacje terenu sprawiają, iż nie ma na analizowanym obszarze warunków do występowania zagrożeń w postaci ruchów masowych (osuwania się ziemi). Teren ten znajduje się także poza przewidywanymi rejonami eksploatacji górniczej.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na ludzi **nie wystąpią niekorzystne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zwierzęta i rośliny:

Jak już wcześniej wskazywano głównym celem projektu Planu jest uporządkowanie zagospodarowania przestrzennego na obszarze już zabudowanym i dostosowanie ustaleń obowiązujących na tym obszarze do zmieniających się przepisów. Nie zmieni się przy tym dotychczasowe zasadnicze użytkowanie terenu. Wobec powyższego nie ulegnie zmianie także skład gatunkowy flory i fauny charakterystyczny dla zabudowy miejskiej.

Należy tu zaznaczyć, iż w analizowanym terenie nie występują chronione gatunki zwierząt, roślin i grzybów. Z gatunków chronionych występuje jedynie awifauna.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na rośliny i zwierzęta **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na wodę:

Dla ochrony wód podziemnych i powierzchniowych w ustaleniach planu wprowadzono zakaz zrzucania ścieków do wód powierzchniowych i gruntu – ścieki docelowo kierowane będą do oczyszczalni komunalnej. Ograniczeniu zanieczyszczeń służą także odpowiednie zapisy w projekcie planu dotyczące zasad gospodarki odpadami, w tym zakaz składowania wszelkiego rodzaju odpadów.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na wodę **nie wystąpią niekorzystne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na powietrze:

Nie przewiduje się wzrostu zanieczyszczeń gazowo-pyłowych spowodowanego wprowadzeniem nowych ustaleń szczegółowych na analizowanym obszarze. Tym

bardziej, iż na analizowanym terenie nie przewiduje się uruchomienia nowej działalności wytwórczej mogącej potencjalnie znacząco wpływać na środowisko a jedynie nieuciążliwą działalność usługową.

Nie należy się także spodziewać zwiększenia ruchu samochodowego. Wprowadzenie nowych regulacji w zakresie dostępności komunikacyjnej i możliwości parkowania aut powinno wpłynąć na niewielką redukcję zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na powietrze **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na powierzchnię ziemi:

Na analizowanym obszarze nie przewiduje się prowadzenia większych prac budowlanych. Większość prac ziemnych związana będzie z modernizacją ulic i urządzeniem terenów zieleni miejskiej.

Wskazane jest także, aby przed rozpoczęciem procesu inwestycyjnego zdjąć najbardziej wartościową wierzchnią biologicznie czynną warstwę gleby i powtórnie ją wykorzystać przy urządzeniu powierzchni. W żadnym przypadku nie powinna ona zostać zasypana i zniszczona.

W celu zminimalizowania skutków przekształceń w ustaleniach projektu planu zawarto zapisy nakazujące pozostawienie określonej części działek jako powierzchni biologicznie czynnych, a więc zakazuje się całkowitego zabudowywania powierzchni.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na powierzchnię ziemi **nie wystąpią negatywne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na krajobraz:

Proponowane ustalenia nie spowodują żadnych zmiany w krajobrazie. Jedyne widoczne zmiany krajobrazowe mogą być związane z kształtowaniem nowych terenów zieleni miejskiej.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na krajobraz **nie wystąpią negatywne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zasoby naturalne:

Do zasobów środowiska na analizowanym terenie zaliczyć należy jedynie zasoby węgla kamiennego udokumentowane w złożu „Knurów” (WK 345) (cały obszar). Zasoby

węgla kamiennego nie są obecnie przedmiotem eksploatacji na analizowanym terenie. Wprowadzenie nowych ustaleń nie spowoduje żadnych utrudnień w dostępie do udokumentowanych złóż.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zasoby naturalne **nie wystąpią niekorzystne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zabytki:

Na analizowanym terenie występuje jeden obiekt o wartościach zabytkowych wpisany do ewidencji gminnej. W projekcie planu wprowadzono dla tego obiektu właściwe zapisy odnośnie do jego ochrony.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zabytki **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na dobra materialne:

Na analizowanym terenie nie występują żadne obiekty zaliczane do dóbr materialnych, na które mogłyby oddziaływać wprowadzane w projekcie planu nowe ustalenia.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na dobra materialne **nie wystąpią negatywne oddziaływania znaczące.**

Z uwagi na to, iż obszar objęty projektem planu obejmuje tereny od dawna przekształcone antropogenicznie (tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej) nie występują w nim chronione siedliska przyrodnicze. Zatem projektowana zmiana w stosunku do obecnego użytkowania będzie miała znikomy wpływ na elementy chronione przyrody ożywionej. Oddziaływania te wynikające z:

- a) istnienia przedsięwzięcia,
- b) wykorzystywania zasobów środowiska,
- c) emisji,

będą następujące w zakresie:

- 1) oddziaływań **bezpośrednich** – *nie przewiduje się*;
- 2) oddziaływań **pośrednich** – *nie przewiduje się*;
- 3) oddziaływań **wtórnych** – *nie przewiduje się*;
- 4) oddziaływań **skumulowanych** – *nie przewiduje się*;
- 5) oddziaływań **krótkoterminowych** – *nie przewiduje się*;

- 6) oddziaływań **średnioterminowych** – *nie przewiduje się*;
- 7) oddziaływań **długoterminowych** – *nie przewiduje się*;
- 8) oddziaływań **stałych** – *nie przewiduje się*;
- 9) oddziaływań **chwilowych** – *nie przewiduje się*.

Ocenę potencjalnych zagrożeń dla środowiska powstałych w wyniku realizacji Planu należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Pierwszy, to negatywne skutki oddziaływania zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na środowisko, drugi natomiast, to właściwości środowiska i ich potencjalnie negatywny wpływ na przyjęte w planie rozwiązania w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru.

Nie przewiduje się wzrostu zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi spowodowanego zmianą ustaleń w zakresie zagospodarowania terenu z uwagi na relatywnie niewielką skalę tych zmian. Zmiany są typowe dla modernizującego się obszaru miejskiego.

Przedstawiony projekt planu nie zawiera rozwiązań, które mogą stanowić źródło konfliktu z potrzebami ochrony środowiska, zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

4. ROZWIĄZANIA OCHRONNE PRZYJĘTE W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 3, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2022.1029):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

3) przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Przedmiotowy obszar obejmuje powierzchnię ok. 118,5 ha, która prawie w całości jest użytkowana jako tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami. Na powierzchni objętej projektem planu nie występują obiekty i obszary przyrodniczo cenne (w tym także obszary Natura 2000). Analizowany obszar nie znajduje się także w sąsiedztwie obszarów chronionych. Stąd nie ma potrzeby stosowania w aspekcie oddziaływań na takie obszary rozwiązań zapobiegawczych, ograniczających, kompensacji przyrodniczej lub rozwiązań alternatywnych. Dla przeciwdziałania negatywnym skutkom potencjalnych oddziaływań zmiany zagospodarowania przestrzennego na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego przewidziano w ustaleniach projektu Planu:

a) w zakresie ochrony powietrza i klimatu

Przewiduje się możliwość stosowania do ogrzewania pomieszczeń ciepła z centralnych systemów grzewczych. Ponadto ograniczenia w zużyciu energii cieplnej

na analizowanym obszarze wynikają z obowiązujących przepisów w tym zakresie, takich jak: współczynnik przenikalności ciepła, stosowanie materiałów termoizolacyjnych w budownictwie itp.

W ustaleniach projektu Planu zapisano możliwość stosowania centralnych systemów grzewczych. Nie można wykluczyć też możliwości stosowania innych proekologicznych systemów grzewczych, np. wykorzystujących źródła energii odnawialnej. Ograniczeniom emisji niskiej służą także budowane w nowoczesnych technologiach budynki mieszkalne z wykorzystaniem materiałów budowlanych o lepszych parametrach termoizolacyjnych, które znacząco zmniejszają zapotrzebowanie na energię cieplną.

b) w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb

W projekcie planu nie przewiduje się istotnych zmian przeznaczenia terenu, w trakcie których mogłoby dochodzić do naruszenia wykształconych struktur glebowych i uszczelnienia tej powierzchni w przypadku jej utwardzania. Do niwelacji terenu nie należy używać odpadów niebezpiecznych. W celu zminimalizowania skutków przekształceń w ustaleniach projektu planu zawarto zapisy nakazujące pozostawienie określonych części powierzchni działek jako powierzchni biologicznie czynnych, a więc zakazuje się całkowitego zabudowywania powierzchni.

c) w zakresie ochrony złóż kopalin

W obrębie analizowanego obszaru występują aktualnie udokumentowane złoża kopalin zarejestrowane w Krajowym Bilansie Zasobów (dane z 2018 r.). Jest to złożo węgla kamiennego „Knurów” (WK 345) z udokumentowanymi zasobami metanu towarzyszącego. Realizacja projektowanych inwestycji podlega w tym przypadku uzgodnieniu projektowanych działań z właściwym Urzędem Górniczym. Na przedmiotowym obszarze nie przewiduje się prowadzenia w najbliższym czasie eksploatacji górniczej. Projektowane przeznaczenie terenu nie wpłynie istotnie na warunki potencjalnej eksploatacji górniczej.

d) w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych

Dla ochrony wód podziemnych i powierzchniowych w ustaleniach projektu planu wprowadzono zakaz zrzucania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i gruntu. Ścieki docelowo kierowane będą do oczyszczalni komunalnej. Wszystkie ścieki

odprowadzane do wód powierzchniowych muszą spełniać warunki określone przez właściwe normy i dysponentów sieci kanalizacyjnych i sieci wód powierzchniowych.

e) w aspekcie ochrony świata zwierzęcego i roślinnego

Na analizowanym obszarze nie przewiduje się istotnych zmian w zagospodarowaniu powierzchni. W związku z brakiem na analizowanym obszarze cennych siedlisk przyrodniczych nie ma potrzeby stosowania rozwiązań szczególnych. Ochronie świata zwierzęcego i roślinnego sprzyjają także ustalenia uwzględniające potrzebę zachowania powierzchni biologicznie czynnych i stosowania zieleni urządzonej, także w obrębie zabudowy wielorodzinnej.

f) w aspekcie ochrony ekosystemów i krajobrazu

Brak istotnych dla ochrony przyrody ekosystemów powoduje, iż w projekcie Planu nie było potrzeby wprowadzania rozwiązań szczególnych sprzyjających ich ochronie. W odniesieniu natomiast do krajobrazu należy zauważyć, iż wprowadzane rozwiązania zwracają uwagę na konieczność wprowadzania elementów zieleni, które powinny wpłynąć korzystnie na walory krajobrazu miejskiego.

W trakcie sporządzania projektu Planu równocześnie sporządzano Prognozę oddziaływania projektu Planu na środowisko. Stąd przedstawione w projekcie Planu rozwiązania stanowią rozwiązania najbardziej optymalne w danej sytuacji. Rozwiązania te uwzględniają zarówno potrzeby lokalnej społeczności, jak i potrzeby ochrony środowiska.

Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze wykazuje, iż zapisy planu uwzględniają zasadę ekorozwoju.

4.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 3, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2022.1029):

Art. 51.

2. *Prognoza oddziaływania na środowisko:*

3) *przedstawia:*

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Z uwagi na to, iż analizowany obszar:

- 1) nie znajduje się w obrębie obszaru chronionego Natura 2000,
- 2) nie sąsiaduje bezpośrednio z obszarem chronionym Natura 2000,
- 3) nie ma żadnej możliwości oddziaływania na obszar chroniony Natura 2000,

nie rozpatrywano rozwiązań alternatywnych.

Należy także dodać, iż analizowany obszar, jako część zabudowanych w większości terenów miejskich nie znajduje się także w obrębie żadnego istotnego dla funkcjonowania przyrody ożywionej korytarza ekologicznego.

5. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2022.1029):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Opracowanie wykonano na podstawie szczegółowej analizy dostępnych materiałów archiwalnych i badań terenowych. Dla oceny zmian przestrzennych w krajobrazie wykorzystano kolorowe zdjęcia satelitarne wysokiej rozdzielczości zawarte na stronach internetowych (Geoportal). Dane z tych zdjęć zostały pozyskane metodami fotointerpretacyjnymi i porównane z podobnymi danymi uzyskanymi ze starszych map topograficznych. Metoda ta pozwoliła na określenie dynamiki i kierunków zmian zachodzących w środowisku i zagospodarowaniu przestrzennym obszaru Gminy. Pomocne także były mapy tematyczne oraz opracowania studialne dotyczące analizowanego obszaru.

W załączeniu do Prognozy przedstawiono projektowane zmiany Planu oraz elementy środowiska przyrodniczego warunkujące kierunki zagospodarowania przestrzennego wynikające z opracowania ekofizjograficznego (zał. 1).

6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2022.1029):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Z uwagi na niewielki obszar objęty zmianą planu oraz jednokierunkowy model projektowanych zmian, nie ma potrzeby przeprowadzania monitoringu i odrębnej analizy skutków realizacji projektowanego planu na środowisko w trakcie jego realizacji. Tym bardziej, że projektowana zmiana w żaden sposób nie będzie wpływać na obszary Natura 2000.

Zupełnie wystarczający jest w tym zakresie systematycznie rozbudowywany monitoring państwowy prowadzony przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Katowicach i inne służby państwowe.

Należy wreszcie zauważyć, iż także art. 32 ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz.U.2022.0.503) wprowadza wymóg prowadzenia monitoringu realizacji postanowień planu, w tym także zapisów odnoszących się do elementów środowiskowych. Ocena taka przeprowadzana jest przynajmniej raz w okresie kadencji prezydenta miasta.

7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*(Dz.U.2022.1029):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Analizowany obszar znajduje się w odległości ok. 34 km od granicy Państwa. Stąd nie ma możliwości bezpośredniego oddziaływania transgranicznego na środowisko. Nie sprzyjają takiemu oddziaływaniu także istniejące powiązania elementów środowiska.

8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2022.1029):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Opracowywana prognoza odnosi się do projektu planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar ok. 118,5 ha położony w północnej części Miasta Knurowa, ograniczony ulicami: Szpitalną, Wilsona, 1 Maja oraz północną granicą Miasta.

Przedstawiony projekt planu nie spowoduje większych zmian w zakresie zagospodarowania przestrzennego. Obszar w dalszym ciągu będzie użytkowanych jako tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej z usługami towarzyszącymi. Większych zmian należy się spodziewać w zakresie modernizacji obsługi komunikacyjnej obszaru.

Ocenę potencjalnych zagrożeń dla środowiska powstałych w wyniku realizacji projektu planu należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Pierwszy, to negatywne skutki oddziaływania zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na środowisko, drugi natomiast, to właściwości środowiska i ich potencjalnie negatywny wpływ na przyjęte w projekcie rozwiązania w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru.

Nie przewiduje się wzrostu zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi spowodowanego wprowadzeniem nowych ustaleń w zakresie użytkowania terenu. Dla ochrony zdrowia ludzi wprowadzono zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska.

Przedstawiony projekt planu nie zawiera rozwiązań, które mogą stanowić źródło konfliktu z potrzebami ochrony środowiska, zagrożeń dla zdrowia i życia

ludzi lub stanowią niekorzystne z punktu widzenia inwestycji uwarunkowania ekofizjograficzne.

Analizowany obszar znajduje się w odległości ok. 34 km od granicy Państwa. Stąd nie ma możliwości bezpośredniego oddziaływania transgranicznego na środowisko.

Należy tu zaznaczyć, iż analizowany obszar nie znajduje się w obrębie i nie sąsiaduje bezpośrednio z obszarem objętym ochroną ani proponowanym do ochrony w formie Natura 2000. Nie jest także objęty żadną inną formą ochrony przyrody.

Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze wykazuje, iż zapisy projektu planu uwzględniają zasadę ekorozwoju.

W ustaleniach planu zawarto możliwe ograniczenia szkodliwego oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektowanego planu.

9. MATERIAŁY ARCHIWALNE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W opracowaniu wykorzystano następujące materiały archiwalne:

Bartkowski T., 1986: Zastosowania geografii fizycznej. PWN Warszawa.

Baza danych GIS mapy hydrogeologicznej Polski 1:50 000. Pierwszy poziom wodonośny – występowanie i hydrodynamika. Ark. 941 Gliwice. S. Filar. PIG-PIB & MS, Warszawa 2006.

Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce – stan na 31.12.2018 r. Ministerstwo Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny PIB, Warszawa 2019.

Bogdanowicz E., Stachý J., 1998: Maksymalne opady deszczu w Polsce. Charakterystyki projektowe. Materiały Badawcze, seria: Hydrologia i Oceanologia, t. 23, IMiGW, Warszawa.

Gumiński R., 1948: Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce. Przegląd Meteorologiczny i Hydrologiczny, Warszawa.

Informacje zawarte w odpowiedziach na zawiadomienie o przystąpieniu do sporządzenia planu.

Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych województwa śląskiego za 2017 rok. WIOŚ, Katowice, 2018.

Kondracki J., 2000: Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa.

Mapa geośrodowiskowa Polski (A), 1:50 000, ark. 941 Gliwice. M. Gałka, I. Brodziński, PIG i MŚ, Warszawa, 2002.

Mapa geośrodowiskowa Polski (B), 1:50 000, ark. 941 Gliwice. I. Bojakowska, M. Gałka, W. Krieger, J. Lis, A. Pasieczna, R. Strzelecki, K. Strzemińska, PIG i MŚ, Warszawa, 2003.

Mapa geośrodowiskowa Polski (II) (A), 1:50 000, ark. 941 Gliwice. R. Formowicz, B. Ptak, I. Ługiewicz-Mołas, PIG-PIB, Warszawa, 2014.

Mapa geośrodowiskowa Polski (II) (B), 1:50 000, ark. 941 Gliwice. M. Gałka, S. Wilk, PIG-PIB, Warszawa, 2014.

Mapa hydrogeologiczna Polski), 1:50 000, ark. 941 Gliwice. A. Chmura, PIG, Warszawa, 1998.

- Matuszkiewicz J.M., 2008: Potencjal natural vegetation of Poland (Potencjalna roślinność naturalna Polski). IGiPZ PAN, Warszawa.
- Mikołajków J., Sadurski A., (red.), 2017: Informator PSH. Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce. PIG-PIB, Warszawa.
- Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski, 1:50 000, ark. 941 Gliwice. I. Brodziński, M. Gałka, S. Wilk, J. Lis, A. Pasieczna, S. Wołkowicz, R. Strzelecki, K. Strzemińska, W. Krieger, MŚ i PIG, Warszawa, 2004.
- Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski (II), 1:50 000, województwo śląskie. M. Sikorska-Maykowska (red.), PIG-PIB, Warszawa, 2014.
- Objaśnienia do Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski 1:50 000. Ark. Gliwice 941, J. Haisig, PIG-PIB Warszawa 2015.
- Opracowanie ekofizjograficzne dla całego obszaru Gminy Knurów. PU Geograf, Dąbrowa Górnicza, 2008.
- Paczyński B. (red.), 1995: Atlas hydrogeologiczny Polski, Cz. II, Zasoby, jakość i ochrona zwykłych wód podziemnych. PIG, Warszawa.
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry zatwierdzony przez Radę Ministrów 18 października 2016 r. Warszawa 2016.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty uchwałą nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29.08.2016 r. Zarząd Województwa Śląskiego, Katowice, 2016.
- Podsumowanie realizacji Programów ochrony powietrza w województwie śląskim przygotowane w ramach Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. ATMOTERM S.A., Katowice, 2017.
- Program ochrony środowiska dla Miasta Knurowa, Knurów 2004. Beskidzki Fundusz Ekorozwoju S.A., Bielsko-Biała.
- Raport o stanie środowiska w województwie śląskim w 2017 roku. WIOŚ Katowice 2018.
- Regionalny program operacyjny województwa śląskiego na lata 2014-2020. Szczegółowy opis osi priorytetowych. Zarząd Województwa Śląskiego, Katowice, 2015.
- Romańczyk M., Bula R., Wrońska A., Wieland Z., Beuch Sz., 2015: Prognoza oddziaływania na środowisko Planu Zagospodarowania Przestrzennego

Województwa Śląskiego, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice.

Romańczyk M., Bula R., Wrońska A., Wieland Z., Parusel J., Sokół K., Misztal A., Beuch Sz., 2015: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice.

Strategia rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2020+”, Katowice, 2013.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Knurów. 2010.

Szafer Wł., Zarzycki K., 1977: Szata roślinna Polski. PWN, Warszawa.

Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, 1:50 000, ark. 941, Gliwice, E. Żero (1960), reambulacja J. Haisig (2009).

Szesnasta roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca 2017 rok. WIOŚ, Katowice, 2018.

Zdjęcia satelitarne i dane geoprzestrzenne za www.geoportal.gov.pl.

Całość została uzupełniona informacjami i wywiadami uzyskanymi w czasie obserwacji terenowych przeprowadzonych dla potrzeb prognozy. W opracowaniu wykorzystano także informacje zawarte na oficjalnych stronach internetowych instytucji prowadzących monitoring środowiska w województwie śląskim.

10. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU

USTAWY

- Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o *drogach publicznych* – tekst jednolity Dz.U. 2021.0.1376 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* – tekst jednolity Dz.U.2022.0.1372 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – *Prawo budowlane* – tekst jednolity Dz.U.2021.0.1333 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o *ochronie gruntów rolnych i leśnych* – tekst jednolity Dz.U.2021.0.1326.
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach* – tekst jednolity Dz.U.2021.0.888 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o *zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest* – tekst jednolity Dz.U.2020.0.1680.
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o *gospodarce nieruchomościami* – tekst jednolity Dz.U.2021.0.1899.
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* – tekst jednolity Dz.U.2021.0.1973.
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. – o *zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* – tekst jednolity Dz.U.2020.0.2028.
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* – tekst jednolity Dz.U.2020.0.293 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* – tekst jednolity Dz.U.2021.0.710 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* – tekst jednolity Dz.U.2021.0.1098.
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o *zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* – tekst jednolity Dz.U.2020.0.2187.
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* – tekst jednolity (Dz.U.2022.1029):

Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. *o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych* – tekst jednolity Dz.U.2021.0.777 z późn. zm.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze* – tekst jednolity Dz.U.2021.0.1420.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* – tekst jednolity Dz.U.2021.0.779 z późn. zm.

Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. – *o odnawialnych źródłach energii* – tekst jednolity Dz.U.2021.0.610 z późn. zm.

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne* – tekst jednolity Dz.U.2021.0.624 z późn. zm.

ROZPORZĄDZENIA

Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie* – tekst jednolity Dz.U.2019.0.1643.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. *w sprawie opracowań ekofizjograficznych* – Dz.U.2002.155.1298.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. *w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego* – Dz.U.2003.164.1587.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2005 r. *w sprawie rodzajów i warunków stosowania środków, jakie mogą być używane na drogach publicznych oraz ulicach i placach* - Dz.U.2005.230.1960.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* – tekst jednolity Dz.U.2014.0.112.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. *w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000* – tekst jednolity Dz.U.2014.0.1713.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. *w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków* - Dz.U.2011.25.133 z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. *w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza* - Dz.U.2012.0.914.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie *składowisk odpadów* - Dz.U.2013.0.523 z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie *ochrony gatunkowej grzybów* – Dz.U.2014.0.1408.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie *ochrony gatunkowej roślin* – Dz.U.2014.0.1409.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 października 2014 r. w sprawie *rejestrów obszarów górniczych i zamkniętych podziemnych składowisk dwutlenku węgla* - Dz.U.2014.0.1469.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* – Dz.U.2016.0.1967.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie *przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry* – Dz.U.2016.0.1938.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie *ochrony gatunkowej zwierząt* - Dz.U.2016.0.2183 z późn. zm.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie *sposobu ustalenia i ewidencjonowania przebiegu granic obszarów dorzeczy, regionów wodnych oraz zlewni* – Dz.U.2017.0.2505.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie *programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych* - Dz.U.2019.0.1159.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie *przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* – Dz.U.2019.0.1839.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie *kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych* – Dz.U.2019.0.2148.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* – Dz.U.2019.0.2448.

Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie *katalogu odpadów* - Dz.U.2020.0.10.

Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie *sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* – Dz.U.2020.0.258.

Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku – Dz.U.2020.0.2311.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych – Dz.U.2021.0.1475.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych – Dz.U.2021.0.1576.

Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie – tekst jednolity Dz.U.2020.0.2351.

Fot. 1. Zabudowa mieszkaniowa w północnej części obszaru objętego projektem Planu.
Widok od strony ul. Szpitalnej w kierunku południowo-wschodnim.

Fot. 2. Zabudowa usługowa w rejonie ul. 1 Maja.

Fot. 3. Zieleń parkowa w rejonie Alei Lipowej.

Fot. 4. Otwarte tereny zielone; widok w kierunku północnym od strony kościoła - w głębi zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna.

Fot. 5. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna przy ul. Wilsona.

Fot. 6. Typowa zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna przy ul. Kazimierza Wielkiego.

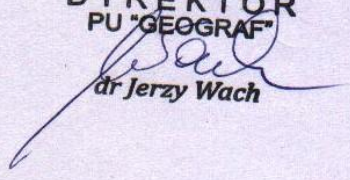
Dąbrowa Górnicza, dn. 2.02.2021 r.

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1 ppkt. f oraz art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020, poz. 283 z późn. zm.) ja, niżej podpisany Jerzy Wach, ur. 14.05.1951 w Lublinie, oświadczam, że ukończyłem jednolite studia magisterskie na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMCS w Lublinie. Tytuł magistra geografii uzyskałem w 1975 r. Następnie w 1986 r. uzyskałem tytuł doktora nauk geograficznych na Wydziale BiNoZ UMCS w Lublinie. Od 2008 roku wykonuję systematycznie prognozy oddziaływania na środowisko do projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz projektów planów zagospodarowania przestrzennego.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

DYREKTOR
PU "GEOGRAF"

dr Jerzy Wach